Roll No. 2018473804

Total No. of Questions : 33]

192

[Total No. of Printed Pages : 8

SS

2038

ਸਲਾਨਾ ਪਰੀਖਿਆ ਪ੍ਰਨਾਲੀ

FUNDAMENTALS OF INCOME TAX

(Business and Commerce Group)

(Taxation Practices Trade)

Paper–III

(Punjabi, Hindi and English Versions)

(Evening Session)

Time allowed : 3 hours

Maximum marks : 80

(Punjabi Version)

ਨੋਟ : *(i)* ਆਪਣੀ ਉੱਤਰ-ਪੱਤਰੀ ਦੇ ਟਾਈਟਲ ਪੰਨੇ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ਾ-ਕੋਡ/ਪੇਪਰ-ਕੋਡ ਵਾਲ਼ੇ ਖ਼ਾਨੇ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਾ-ਕੋਡ/ਪੇਪਰ-ਕੋਡ **192** ਜ਼ਰੂਰ ਦਰਜ ਕਰੋ ਜੀ ।

(ii) ਉੱਤਰ-ਪੱਤਰੀ ਲੈਂਦੇ ਹੀ ਇਸ ਦੇ ਪੰਨੇ ਗਿਣ ਕੇ ਦੇਖ ਲਓ ਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਟਾਈਟਲ ਸਹਿਤ 30 ਪੰਨੇ ਹਨ ਅਤੇ ਠੀਕ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਹਨ ।

(iii) ਉੱਤਰ-ਪੱਤਰੀ ਵਿੱਚ ਖ਼ਾਲੀ ਪੰਨਾ/ਪੰਨੇ ਛੱਡਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੱਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪ੍ਰਸ਼ਨ/ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ।

(iv) ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੱਤਰ ਤਿੰਨ ਭਾਗਾਂ (**ਭਾਗ-I, ਭਾਗ-II** ਅਤੇ **ਭਾਗ-III**) ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਹੈ ।

(v) ਹਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ ਅੰਕ ਉਸਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਖ਼ੇ ਹੰਨ ।

(vi) **ਭਾਗ-I** ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰਬਰ **1** ਤੋਂ **10** ਤੱਕ ਦੋ-ਦੋ ਅੰਕ ਦੇ ਹਨ ਅਤੇ **ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ ।** ਇਹਨਾਂ ਦਾ ਉੱਤਰ ਇੱਕ ਲਾਈਨ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਾ ਹੋਵੇ ।

(vii) **ਭਾਗ-II** ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰਬਰ **11** ਤੋਂ **25** ਤੱਕ 4-4 ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਕੁੱਲ 15 ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹਨ, ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ **9** ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਸਹੀ ਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਲਿਖੋ ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਦਾ ਉੱਤਰ ਇੱਕ ਪੇਜ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਾ ਹੋਵੇ ।

(viii) **ਭਾਗ-III** ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰਬਰ **26** ਤੋਂ **33** ਤੱਕ 6 ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਹਨ, ਇਹਨਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ **4** ਦਾ ਉੱਤਰ 2 ਸਫ਼ਿਆਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਾ ਹੋਵੇ ।

(ix) ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਸਾਧਾਰਨ ਕੈਲਕੁਲੇਟਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ।

ਭਾਗ-I

1. ਆਮਦਨ ਕਰ ਅਧਿਨਿਯਮ ਅਨੁਸਾਰ ਕਰ ਨਿਰਧਾਰਨ ਸਾਲ 2016-17 ਲਈ ਧਾਰਾ 87A ਅਨੁਸਾਰ ਕਟੌਤੀ ਦੀ ਦਰ ਕਿੰਨੀ ਹੈ ? 2
2. ਆਮਦਨ ਕਰ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੀ ਧਾਰਾ 185 ਕਿਸ ਨਾਲ਼ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ? 2
3. ਵਿਆਜ ਆਮਦਨ ਤੇ ਸਰੋਤ ਦੀ ਥਾਂ ਕਟੌਤੀ (TDS) ਦੀ ਦਰ ਕਿੰਨੀ ਹੈ ? 2
4. ਚਾਹ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੁੱਲ ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਵਪਾਰਕ ਆਮਦਨ ਅਤੇ ਖੇਤੀ ਆਮਦਨ ਵਿੱਚ ਕਿਸ ਅਨੁਪਾਤ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ? 2
5. ਅੰਸ਼ਾਂ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਦੀਰਘ ਕਾਲੀਨ ਪੂੰਜੀ ਲਾਭ ਤੇ ਕਰ ਦੀ ਦਰ ਕਿੰਨੀ ਹੈ ? 2

[Turn over

Scanned by CamScanner

6. ਮੁਰਗੀ ਪਾਲਣ ਤੋਂ ਆਮਦਨ ਖੇਤੀ ਆਮਦਨ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ? 2
7. ਆਮਦਨ ਕਰ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੀ ਧਾਰਾ 89 (1) ਦੀ ਛੋਟ ਕਿਸ ਨਾਲ਼ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ? 2
8. ਨਿਪਟਾਰਾ ਅਯੋਗ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ ? 2
9. ਜੇਕਰ ਸ੍ਰੀ ਸੰਜੇ ਦੀ ਕੁੱਲ ਆਮਦਨ 120048 ਰੁਪਏ ਹੈ ਤਾਂ ਧਾਰਾ-288A ਤੱਹਿਤ ਪੂਰਨ ਅੰਕ ਵਿੱਚ ਬਦਲੋ । 2
10. ਕਿੰਨੀ ਆਮਦਨ ਤਕ 60 ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਉਮਰ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਆਮਦਨ ਕਰ ਤੋਂ ਛੋਟ ਹੈ । 2

10×2=20

ਭਾਗ–II

11. 56 ਸਾਲਾ ਪੁਰਸ਼ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਵਿੱਤੀ ਸਾਲ 2015-16 (ਕਰ ਨਿਰਧਾਰਨ ਸਾਲ 2016-17) ਲਈ ਕਰ ਦੀਆਂ ਦਰਾਂ ਦਾ ਵਰਨਣ ਕਰੋ । 4
12. ਧਾਰਾ-92 ਅਨੁਸਾਰ ਅਨਿਵਾਸੀ ਨਾਲ਼ ਕੀਤੇ ਲੈਣ-ਦੇਣਾਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਆਮਦਨ ਦੇ ਮਾਸਲੇ ਵਿੱਚ ਕਰ ਟਾਲਣ ਦੇ ਬਾਰੇ ਕੀ ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ਨਾਂ ਹਨ ? 4
13. ਦੋਹਰੇ ਕਰਾਰੋਪਨ ਤੋਂ ਰਾਹਤ ਸਬੰਧੀ ਕਰਾਰਾਂ ਦੇ ਲਾਭ ਲਿਖੋ । 4
14. ਸਰੋਤ ਦੀ ਥਾਂ ਕਟੌਤੀ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ ? ਸਰੋਤ ਦੀ ਥਾਂ ਕਟੌਤੀ ਦੇ ਕੀ ਲਾਭ ਹਨ ? 4
15. ਕਿਸੇ ਵੀ ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਖੇਤੀ ਆਮਦਨ ਮੰਨਣ ਲਈ ਕਿਹੜੀਆਂ-ਕਿਹੜੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਹੋਣੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ, ਸਪੱਸ਼ਟ ਸਮਝਾਉ । 4
16. ਆਮਦਨਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਲਿਖੋ ਜੋ ਹਿੰਦੂ ਅਵਿਭਾਜਿਤ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਆਮਦਨ ਨਹੀਂ ਮੰਨੀ ਜਾਂਦੀ । 4
17. ਹਿੰਦੂ ਅਵਿਭਾਜਿਤ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਕਰ ਨਿਰਧਾਰਨ ਕਿਵੇਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ? ਵਰਨਣ ਕਰੋ । 4
18. ਨਿਪਟਾਰਾ ਆਯੋਗ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰਨ ਦੀ ਵਿਧੀ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ । 4
19. ਕਮੀਸ਼ਨਰ (ਅਪੀਲ) ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਦੀ ਵਿਧੀ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ । 4
20. ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਭਿੰਨ-ਭਿੰਨ ਅਦਾਰਿਆਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਆਮਦਨ ਦਾ ਕਰ ਨਿਰਧਾਰਨ ਕਿਵੇਂ ਕਰੋਗੇ, ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ । 4
21. ਨਿਪਟਾਰਾ ਆਯੋਗ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰੋ । 4
22. ਮੁਨੀਸ਼ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ ਇੱਕ ਫਰਮ ਹੈ । ਮੁਨੀਸ਼, ਰਮਨ ਅਤੇ ਦਿਨੇਸ਼ ਇਸ ਦੇ ਤਿੰਨ ਹਿੱਸੇਦਾਰ ਲਾਭ-ਹਾਨੀ ਬਰਾਬਰ ਵੰਡਦੇ ਹਨ । ਵਿੱਤੀ ਸਾਲ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਫਰਮ ਦਾ ਲਾਭ 14,00,000 ਰੁਪਏ ਹੈ । ਲਾਭ ਗਿਆਤ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਕਟੌਤੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ :
    (i) ਮੁਨੀਸ਼ ਨੂੰ ਤਨਖਾਹ 80,000 ਰੁਪਏ
    (ii) ਦਿਨੇਸ਼ ਨੂੰ ਵਿਆਜ 50,000 ਰੁਪਏ
    (iii) ਰਮਨ ਨੂੰ ਕਿਰਾਇਆ 1,20,000 ਰੁਪਏ
    ਧਾਰਾ- 185 ਅਨੁਸਾਰ ਕਰ ਨਿਰਧਾਰਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਫਰਮ ਦੀ ਕਰਯੋਗ ਆਮਦਨ ਗਿਆਤ ਕਰੋ । 4
23. ਧਾਰਾ-93 ਅਨੁਸਾਰ ਅਨਿਵਾਸੀ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਆਮਦਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕਰ ਟਾਲਣ ਦੇ ਬਾਰੇ ਕੀ ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ਨਾਂ ਹਨ ? 4
24. ਧਾਰਾ-140 ਏ ਅਨੁਸਾਰ ਖ਼ੁਦ ਕਰ ਨਿਰਧਾਰਨ ਵਿਧੀ ਨਾਲ਼ ਕਰ ਨਿਰਧਾਰਨ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ । 4
25. ਕਰ ਵਸੂਲੀ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਧੀਆਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ । 4

9×4=36

ਭਾਗ-III

26. ਦੋਹਰੇ ਕਰ ਤੋਂ ਰਾਹਤ ਸਬੰਧੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨੁਕਤਿਆਂ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰੋ ਜਦੋਂ ਪਰਦੇਸ ਨਾਲ਼ ਸਮਝੌਤਾ ਨਾ ਹੋਇਆ ਹੋਵੇ । 6
27. ਸ੍ਰੀ ਪੂਨੀਤ ਦੀ ਸਾਲ ਦੇ ਵਿੱਚ ਵਪਾਰ ਤੋਂ ਆਮਦਨ 3,20,000 ਰੁਪਏ ਅਤੇ ਕਿੱਤੇ ਤੋਂ ਆਮਦਨ 2,40,000 ਰੁਪਏ ਹੈ । ਉਸ ਦੀ ਮਕਾਨ ਸੰਪਤੀ ਤੋਂ ਆਮਦਨ 1,80,000 ਰੁਪਏ ਹੈ । ਉਸ ਦੇ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ :
    (i) ਉਸਨੇ ਸਾਲ ਵਿੱਚ 1,00,000 ਰੁਪਏ PPF A/C ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਏ ।
    (ii) ਉਸਨੇ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਅਪਣੀ ਪਤਨੀ ਦੇ 8,00,000 ਰੁਪਏ ਦੇ ਬੀਮੇ ਲਈ 30,000 ਰੁਪਏ ਦੀ ਕਿਸ਼ਤ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਈ ।
    (iii) ਉਸ ਨੇ 40,000 ਰੁਪਏ ਦੇ N.S.S. ਵੀ ਖਰੀਦੇ ।
    ਸ੍ਰੀ ਪੂਨੀਤ ਦੀ ਕੁੱਲ ਕਰਯੋਗ ਆਮਦਨ ਪਤਾ ਕਰੋ । 6
28. ਆਮਦਨ ਕਰ ਨਿਯਮਾਂ ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਕੀ ਵਿਵਸਥਾ ਹੈ ? ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ । 6
29. ਕਰ ਨਿਰਧਾਰਨ ਸਾਲ 2016-2017 ਲਈ ਸ੍ਰੀ ਬਲਦੇਵ ਦੀ ਆਮਦਨ ਕਰ ਦੇਣਦਾਰੀ ਪਤਾ ਕਰੋ, ਜੇ
    (i) ਗ਼ੈਰ-ਖੇਤੀ ਆਮਦਨ 4,50,000 ਰੁਪਏ ਹੈ ।
    (ii) ਖੇਤੀ ਆਮਦਨ 1,00,000 ਰੁਪਏ ਹੈ । 6
30. ਧਾਰਾ-86 ਦੀ ਛੋਟ ਲੈਣ ਦੀ ਵਿਧੀ ਦਾ ਵਰਨਣ ਕਰੋ । 6
31. 82 ਸਾਲਾ ਸਤਪਾਲ ਦੀ ਕੁੱਲ ਆਮਦਨ 9,20,000 ਰੁਪਏ ਹੈ । ਕਰ ਨਿਰਧਾਰਨ ਸਾਲ 2016-17 ਦੇ ਲਈ ਅਦਾਇਗੀਯੋਗ ਕਰ ਪਤਾ ਕਰੋ । 6
32. ਹੇਠ ਲਿਖੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਤੋਂ AOP ਦੀ ਕਰ ਦੇਣਦਾਰੀ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 86 ਅਨੁਸਾਰ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਛੋਟ (ਰੀਬੇਟ) ਪਤਾ ਕਰੋ :
    (i) AOP ਦੀ ਕੁੱਲ ਆਮਦਨ 5,00,000 ਰੁਪਏ
    (ii) AOP ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਕੁੱਲ ਆਮਦਨ :
        (a) ਸੁਮਿਤ (ਉਮਰ 54 ਸਾਲ) 3,00,000 ਰੁਪਏ
        (b) ਅਨੀਲ (ਉਮਰ 35 ਸਾਲ) 4,50,000 ਰੁਪਏ 6
33. ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਮੀਸ਼ਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਸੰਖੇਪ ਚਰਚਾ ਕਰੋ । 6

4×6=24

(Hindi Version)

नोट : (i) *अपनी उत्तर-पुस्तिका के मुख्य पृष्ठ पर विषय-कोड/पेपर-कोड वाले खाने में विषय-कोड/पेपर-कोड* **192** *अवश्य लिखें।*
(ii) *उत्तर-पुस्तिका लेते ही इसके पृष्ठ गिनकर देख लें कि इसमें टाइटल सहित 30 पृष्ठ हैं एवं सही क्रम में हैं।*
(iii) *उत्तर-पुस्तिका में खाली छोड़े गए पृष्ठ/ पृष्ठों के पश्चात् हल किये गये प्रश्न/प्रश्नों का मूल्यांकन नहीं किया जायेगा।*
(iv) *प्रश्न-पत्र तीन भागों* (**भाग-I, भाग-II** *तथा* **भाग-III**) *में बँटा है।*
(v) *प्रत्येक प्रश्न के अंक उसके सामने दिए गए हैं।*
(vi) **भाग-I** *में प्रश्न संख्या* **1** *से* **10** *तक 2-2 अंक के हैं तथा* **सभी प्रश्न अनिवार्य हैं।** *इनका उत्तर एक पंक्ति से ज्यादा में ना हो।*
(vii) **भाग-II** *में प्रश्न संख्या* **11** *से* **25** *तक 4-4 अंकों के कुल* **15** *प्रश्न हैं। इनमें से किन्हीं* **9** *प्रश्नों के उत्तर स्पष्ट शब्दों में दें। इनमें से किसी भी प्रश्न का उत्तर एक पेज से अधिक न हो।*

[Turn over

Scanned by CamScanner

(viii) *भाग-III में प्रश्न संख्या* **26** *से* **33** *तक 6 अंकों के हैं। इनमें से किसी भी* **4** *प्रश्नों का उत्तर स्पष्ट शब्दों में लिखिए। इनका उत्तर दो पेजों से अधिक न हो।*

(ix) *विद्यार्थियों द्वारा साधारण कैलकुलेटर का प्रयोग किया जा सकता है।*

भाग–I

1. आकलन वर्ष 2016-17 के लिए आयकर कानून के अनुसार धारा 87 ए के अनुसार कटौती की राशि क्या है ? 2

2. आयकर अधिनियम की धारा 185 किससे सम्बंधित है ? 2

3. ब्याज आय पर स्रोत पर कटौती की दर (TDS) क्या है ? 2

4. चाय से प्राप्त कुल आय को व्यापारिक आय और कृषि आय में किस अनुपात में बांटा गया है ? 2

5. शेयरों की बिक्री से प्राप्त दीर्घकालिक पूंजीगत लाभ पर कर की दर क्या है ? 2

6. क्या मुर्गी पालन से प्राप्त आय कृषि आय है या नहीं ? 2

7. धारा 89 (1) की छूट किस से सम्बंधित है ? 2

8. निपटारा आयोग से क्या भाव है ? 2

9. यदि श्री संजय की कुल आमदन 120048 रुपये है तो धारा-288A अनुसार पूर्णांक में बदलो। 2

10. कितनी आय तक 60 वर्ष से कम आयु वाले व्यक्ति को आयकर से छूट है ? 2

10×2=20

भाग–II

11. 56 वर्ष के पुरुष के मामले में वित्तीय वर्ष 2015-16 (आकलन वर्ष 2016-17) के लिए कर की दर पर चर्चा करें। 4

12. धारा-92 के अनुसार अनिवासी से प्राप्त आय के मामले में कर से बचाव के बारे में क्या प्रावधान हैं ? 4

13. दोहरे कर से मुक्ति संबंधित कानूनी नुक्तों के लाभ लिखो। 4

14. स्रोत पर कटौती से क्या भाव है ? स्रोत पर कटौती के क्या लाभ हैं ? 4

15. किसी भी आय को कृषि आय मानने के लिए कौन-कौन सी शर्तों की पूर्ति आवश्यक है, स्पष्टतः समझाइये। 4

16. आयों के नाम लिखे जो हिन्दू अविभाजित परिवार (H.U.F.) की आमदन नहीं मानी जाती है। 4

17. हिन्दू अविभाजित परिवार का कर निर्धारण कैसे किया जाता है ? व्याख्या करो। 4

18. निपटारा आयोग को प्रार्थना करने की विधि की व्याख्या करो। 4

19. कमिश्नर (अपील) को अपील करने की कार्यविधि का वर्णन कीजिए। 4

20. एक व्यक्ति को भिन्न-भिन्न संस्थाओं से प्राप्त आयें का कर निर्धारण कैसे करेंगे, वर्णन कीजिए। 4

21. निपटारा आयोग की विभिन्न शक्तियों पर चर्चा करें। 4

22. मुनीश एंड कंपनी एक फर्म है। जिसमें मुनीष, रमन तथा दिनेश भागीदार लाभ समान रूप से बाँट रहे हैं। चालू वित्त वर्ष में फर्म ने ₹ 14,00,000 का मुनाफा अर्जित किया। लाभ की गणना करते समय निम्न कटौतियां हो चुकी हैं :

(i) मुनीष को वेतन ₹ 80,000

(ii) दिनेश के लिए ब्याज ₹ 50,000

(iii) रमन के लिए किराया ₹ 1,20,000

धारा 185 के अनुसार आकलन करते समय फर्म की कर योग्य आय की गणना करो। 4

23. धारा-93 के अनुसार अनिवासी से प्राप्त आय के मामले में कर से बचाव के बारे में क्या प्रावधान हैं ? 4

24. धारा-140 (ए) के तहत स्व मूल्यांकन पद्धति द्वारा कर का आकलन समझाओ। 4

25. कर की वसूली के विभिन्न तरीकों की व्याख्या करो। 4

9×4=36

भाग-III

26. दोहरे कर से मुक्ति से संबंधित कानूनी नुक्तों की चर्चा कीजिए जब विदेश के साथ समझौता ना हो। 6

27. श्री पुनीत की कारोबार से आय ₹ 3,20,000 और पेशे से आय ₹ 2,40,000 है। उसकी हाउस प्रॉपर्टी से आय ₹ 1,80,000 है। इसके अलावा उसके द्वारा दी गई जानकारी इस प्रकार है :

(i) वर्ष के दौरान पीपीएफ खाते में ₹ 1,00,000 जमा।

(ii) वर्ष के दौरान उसने पत्नी के जीवन पर ₹ 8,00,000 की एक बीमा पॉलिसी के लिए ₹ 30,000 प्रीमियम के रूप में भुगतान किया।

(iii) वर्ष के दौरान उसने ₹ 40,000 के एनएससी खरीदे।

चालू वर्ष के लिए श्री पुनीत की कर योग्य आय की गणना करो। 6

28. आय कर अधिनियम में सजा की क्या व्यवस्था है ? व्याख्या करो। 6

29. आकलन वर्ष (Assessment Year) 2016-2017 के लिए श्री बलदेव की आयकर देनदारी की गणना करो, यदि

(i) गैर कृषि आय 4,50,000 रुपये है।

(ii) कृषि आय 1,00,000 रुपये है। 6

30. धारा-86 की छूट लेने की विधि का वर्णन कीजिए। 6

31. 82 वर्षीय सतपाल की कुल आय ₹ 9,20,000 है। आकलन वर्ष 2016-17 के लिए देय कर की राशि की गणना करें। 6

32. निम्नलिखित जानकारी से AOP की कर देयता और मेम्बरों के लिए छूट की गणना कीजिए :

(i) AOP की कुल आय ₹ 5,00,000

(ii) AOP सदस्यों की कुल आय

(a) सुमित (उम्र 54 वर्ष) की कुल आय ₹ 3,00,000

(b) अनिल (उम्र 35 वर्ष) की कुल आय ₹ 4,50,000 6

33. निपटारा कमीशन के अधिकारों का वर्णन करो। 6

4×6=24

[Turn over

Scanned by CamScanner

(English Version)

Note : (i) *You must write the subject-code/paper-code* **192** *in the box provided on the title page of your answer-book.*

(ii) *Make sure that the answer-book contains 30 pages (including title page) and are properly serialed as soon as you receive it.*

(iii) *Question/s attempted after leaving blank page/s in the answer-book would not be evaluated.*

(iv) *Question paper is divided into three parts i.e.* **(Part–I, Part–II and Part–III).**

(v) *Marks allotted to each question are indicated against it.*

(vi) *In* **Part–I** *Question No.* **1** *to* **10** *are of 2 mark each and* ***all questions are compulsory.*** *Answer of these questions should not exceed more than one line.*

(vii) *In* **Part–II** *Question No.* **11** *to* **25** *are total* **15** *questions of 4 marks each, out of which* **9** *questions are compulsory to attempt. Answer should be clear and to the point. The answer of each question should not be more than one page.*

(viii) *In* **Part–III** *Question No.* **26** *to* **33** *are of 6 marks, give answer of any* **4** *questions in clear words and to the point. The answer of these questions should not be more than two pages.*

(ix) *Students can use simple calculator.*

Part–I

1. As per Income Tax Act for assessment year 2016-17, what is the amount of deduction according to section 87A ? 2
2. Section 185 of Income Tax Act is related to what ? 2
3. What is the rate of tax deducted at source (TDS) on Interest Income ? 2
4. Total income obtained from tea is divided into what proportion in Business income and Agriculture income ? 2
5. What is the rate of tax on long term capital gain from sales of shares ? 2
6. Whether the income received from poultry farming is Agriculture income or not ? 2
7. Relief u/s 89 (1) is related to what ? 2
8. What do you mean by Settlement Commission ? 2
9. If Shri Sanjay's total income is ₹ 120048 then round it off under Section-288A. 2
10. Upto what income, an individual less than sixty years of age is free from income tax liability? 2

10×2=20

Part–II

11. Discuss the rate of tax for Financial Year 2015-16 (Assessment year 2016-17) in case of Male of 56 year of age. 4
12. What are the Provisions regarding Tax Avoidance in case of income received from Non-resident u/s 92 ? 4
13. Write advantages of provision of law relating to double taxation relief. 4
14. What is meant by Tax Deducted at Source (TDS) ? Explain various advantage of TDS. 4
15. Explain clearly the conditions to be satisfied for any income to be treated as agriculture income. 4
16. Write the name of Incomes which are not considered as income of HUF. 4
17. How Hindu Undivided Family is assessed for tax ? Explain. 4
18. Explain procedure to appeal to Settlement Commission. 4
19. Explain the procedure of appeal to commissioner (appeal). 4
20. Explain the tax treatment of income received from different institutions. 4
21. Discuss the various Powers of Settlement Commission. 4
22. Munish and Company is a firm. In which Munish, Raman and Dinesh are its partners sharing profit equally. In current financial year firm earned a profit of ₹ 14,00,000. While calculating profit following deductions are done :
    (i) Salary to Munish ₹ 80,000
    (ii) Interest to Dinesh ₹ 50,000
    (iii) Rent to Raman ₹ 1,20,000
    While doing assessment according to Section 185 calculate taxable income of firm. 4
23. What are the provisions regarding Tax Avoidance in case of income received from Non-resident u/s 93 ? 4
24. Explain assessment of tax by self assessment method under section 140 (a). 4
25. Explain various modes of Recovery of Tax. 4

9×4=36

[Turn over

Scanned by CamScanner

Part–III

26. Discuss the provision of law relating to double taxation relief when no agreement exists with foreign country. 6

27. Business income of Shri Puneet is ₹ 3,20,000 and his Income from Profession is ₹ 2,40,000. His Income from house property is ₹ 1,80,000. Additional information given by him is as follows :

    (i) He has deposited ₹ 1,00,000 in PPF A/c during the year.

    (ii) He has paid ₹ 30,000 as premium during the year for a policy of ₹ 8,00,000 on his wifes life.

    (iii) He purchased NSC of ₹ 40,000 during the year.

    Calculate taxable income of Shri Puneet for current year. 6

28. What are various provisions regarding penalty as per income tax act ? Explain. 6

29. Calculate income tax liability of Shri Baldev for the Assessment Year-2016-2017 if

    (i) Non Agriculture Income is ₹ 4,50,000

    (ii) Net Agriculture Income is ₹ 1,00,000 6

30. Explain the procedure to claim relief u/s 86. 6

31. Compute the amount of tax payable for the A/Y 2016-17 when total income of 82 years Satpal is ₹ 9,20,000. 6

32. From the following information calculate tax liability of AOP and Rebate to Partners :

    (i) Total Income of AOP ₹ 5,00,000

    (ii) Total Income of Members of AOP.

        (a) Total Income of Sumit (Age 54 year) ₹ 3,00,000

        (b) Total Income of Anil (Age 35 year) ₹ 4,50,000 6

33. Explain various rights of Settlement Commission. 6

4×6=24

Scanned by CamScanner